

مقایسه عوامل فردی و محیطی در استعاره‌های موفقیت رتبه‌های برتر،
متوسط و
پذیرفته نشدگان آزمون سراسری

منصوره ابوالحسنی^۱
دکتر معصومه اسمعیلی^۲

تاریخ پذیرش: ۹۰/۱/۲۰

تاریخ وصول: ۸۹/۹/۱۰

چکیده

یکی از گرایشات مهم انسان‌ها، رسیدن به کمال و خودشکوفایی و دستیابی به موفقیت و پیروزی است. اکثریت جمعیت کنونی کشور ما را جوانان تشکیل می‌دهند و یکی از عوامل شادابی و نشاط، این جامعه جوان، کسب موفقیت در برهه‌های مختلف زندگی است. پژوهش حاضر با هدف مقایسه عوامل فردی و محیطی مؤثر در موفقیت از طریق تحلیل استعاره‌های موفقیت رتبه‌های برتر، متوسط و پذیرفته نشدگان آزمون سراسری انجام پذیرفت. برای این منظور، تعداد ۱۵۰ نفر از داوطلبان کنکور سراسری سال ۱۳۸۷ شامل، ۵۰ نفر رتبه‌های برتر، ۵۰ نفر رتبه‌های متوسط و ۵۰ نفر نیز از بین پذیرفته‌نشدگان هر پنج گروه آزمایشی، داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۳۸۷ با رتبه‌های بین ۱ تا ۲۰ در گروه برتر، رتبه‌های بین ۱۵۰۰-۱۰۰۰ در گروه

۱- کارشناس ارشد رشته مشاوره دانشگاه علامه طباطبائی

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

متوسط و رتبه‌های بالاتر از ۳۰۰۰۰ گروه پذیرفته نشدگان، به روش نمونه برداری تصادفی ساده انتخاب شدند. استعاره‌های آزمودنی‌ها با روش تحلیل محتوا از نوع توصیفی، بررسی و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که گروه برتر، عوامل موفقیت خود را به عوامل فردی، گروه متوسط، به ترکیبی از عوامل فردی و محیطی و گروه پذیرفته نشدگان به عوامل محیطی نسبت داده بودند. عوامل مؤثر در موفقیت بین سه گروه مشابه بود و تنها عامل متفاوت، شرایط نامساعد بیرونی در گروه پذیرفته نشدگان است. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر افراد موفق و ناموفق براساس رتبه‌های کنکور تعریف شده بود، نتایج مختص این گروه است و تعمیم آنها به سایر گروه‌ها باید با احتیاط صورت پذیرد.

واژگان کلیدی: استعاره، موفقیت، عوامل فردی و محیطی.

مقدمه

موفقیت، یک نیاز سرشتی انسان است و انسان بر پایه آفرینش خویش، نیاز به موفقیت، پیشرفت و تکامل دارد (بشیری، ۱۳۸۵، به نقل از حایری، ۱۳۸۶). در جوامعی که تأکید بر موفقیت‌های فردی زیاد است؛ این موفقیت‌ها و شکست‌ها، ارزش انسانی و اجتماعی افراد را توصیف می‌کند. به این معنا که افراد، جایگاه و وضعیت خود را براساس موفقیت‌ها و شکست‌های فردی، مشخص می‌کنند (لاتریدیس و فوسیانی، ۲۰۰۹). با بررسی سابقه شکست‌ها معمولاً دو دلیل اساسی بدست می‌آید: نخست، شکست‌ها از کاستی در یک یا چند مهارت متأثرند و دوم، ناکامی‌ها در ذات و طبیعت خود، جنبه نظری و حالت عاطفی دارند (لیندگرن (ناقص)، ۱۳۷۲). تاکنون پژوهش‌های بسیاری در مورد دلایل موفقیت و شکست انجام شده است و نظریه‌های گوناگونی در این زمینه وجود دارد. چنانچه برخی پژوهشگران (برنولد، اسپارلین و انسون، ۲۰۰۷) تأکید دارند که موفقیت بستگی به عوامل محیطی دارد و برخی نیز (فیرکوسکامانکیویز، ۲۰۰۲؛ گرازیانو، ریویس، کین و کالکینز، ۲۰۰۷) معتقد به تأثیر عوامل

فردی در شکل‌گیری موفقیت افراد هستند. افزون بر این در برخی نظریه‌ها بر توانایی‌های ذاتی و استعداد، در رسیدن به موفقیت تأکید می‌شود و نظریه‌های دیگر بر عامل تلاش و کوشش، متمرکز شده‌اند (لاتریدیس و فوسیانی، ۲۰۰۹). در این میان برخی عوامل محیطی تاثیرگذار بر موفقیت عبارتند از: حمایت خانواده و سایر منابع اجتماعی (مک‌هاتون و زالاکوت، ۲۰۰۶؛ ویادرو، ۲۰۰۹؛ رالی، فریسکو و ویلدسمیت، ۲۰۰۵؛ گریفین، ۲۰۰۶)، شرایط محیطی و آموزشی (مین، ۲۰۰۸، انسالون و مینگ، ۲۰۰۶)، قدرت ارتباطی میان دانشجویان و استادان (مین، ۲۰۰۸؛ گرازیانو و دیگران، ۲۰۰۷، مک‌هاتون و زالاکوت، ۲۰۰۶). از جمله عوامل فردی موثر بر موفقیت نیز از این قبیل هستند: انگیزش^۱ (هسیه و دیگران، ۲۰۰۸؛ مک‌هاتون و زالاکوت، ۲۰۰۶؛ فارسیدس و وودفیلد، ۲۰۰۳؛ الفارو، آماناتیلر، گورزالس، مایرا و کاتارین، ۲۰۰۹؛ گرازیانو و دیگران، ۲۰۰۷؛ گریفین، ۲۰۰۶)، هوش^۲ (فیرکوسکامانکیویز، ۲۰۰۲؛ فایبو و بوسینی، ۲۰۰۷؛ فارسیدس و وودفیلد، ۲۰۰۳؛ گرازیانو و دیگران، ۲۰۰۷)، هوش هیجانی^۳ (فیرکوسکامانکیویز، ۲۰۰۲؛ پارکر، سامرفیلد، هوگان و ماجسکی، ۲۰۰۴؛ فایبو و پالازسکی، ۲۰۰۹؛ گرازیانو و دیگران، ۲۰۰۷)، احساس خودسنجی^۴ (فیرکوسکامانکیویز، ۲۰۰۲)، خودنظم‌جویی^۵ (فایبو و پالازسکی، ۲۰۰۹؛ هادجس، ۲۰۰۶)، خوداثربخشی^۶ (هسیه، چو، لیو و شالرت، ۲۰۰۸)، خصیصه‌های شخصیتی^۷ (فیرکوسکامانکیویز، ۲۰۰۲؛ فایبو و بوسینی، ۲۰۰۷؛ فارسیدس و وودفیلد، ۲۰۰۳؛ قدرت حل مسأله^۸ (فایبو و بوسینی، ۲۰۰۷)، باوجود این دیدگاه که اخیراً دستیابی به موفقیت آسان‌تر شده؛ گروهی از پژوهشگران از جمله سندرز (۲۰۰۸) خلاف این نظر را دارند و معتقدند که به دلیل متغیر بودن شرایط، موقعیت‌ها و اتفاقات جامعه، دستیابی به

-
1. motivation
 2. intelligence
 3. emotional intelligence
 4. self-evaluation
 5. self- regulation
 6. self- efficacy
 7. personality traits
 8. problem- solving

موفقیت - علی‌الخصوص موفقیت تحصیلی - سخت‌تر شده است. به نظر می‌رسد با بالا رفتن معیارهای موفقیت، فرصت تجربه برای بسیاری از نوجوانان کمتر شده و به علت منابع و مآخذ متغیر برای موفقیت و همچنین وابستگی‌های اجتماعی - مدرسه‌ای و شخصی، اشتیاق زیادی برای ممتاز شدن یا به عبارتی موفقیت تحصیلی در گروهی از نوجوانان دیده نمی‌شود. این گروه از پژوهشگران معتقدند زمانی که جوانان، شکست را بیشتر از موفقیت تجربه می‌کنند؛ تصورات و برجسب‌های منفی^۱ به آنها القا شده و بعد از مدتی این مسأله برایشان تبدیل به موضوعی شایع و معمولی می‌شود؛ از این رو، دیگر برای رسیدن به موفقیت، تلاش چندانی نمی‌کنند. این مسأله نشان می‌دهد صرفاً دیدن موفقیت‌های دیگران برای نوجوانان، جهت‌رسیدن به این هدف کافی نیست و ظاهراً برای ایجاد انگیزه جهت رسیدن به موفقیت، بایستی تجربه موفقیت را در آنها به وجود آورد (برای مثال در آموزش و مدرسه، شرایطی فراهم شود تا آنها در جاتی از موفقیت را تجربه کنند).

با این وجود فلسفه پست مدرن^۲ که در دهه‌های اخیر، توجه بسیاری از فیلسوفان و نظریه‌پردازان را به خود جلب کرده است، نگرشی بر خلاف دیدگاه سندرز مینی بر لزوم تجربه کردن صرف را مطرح می‌کند. براساس این فلسفه، تصاویر حقیقت با خود حقیقت یا تجربه واقعیت در نظر بیننده با هم تفاوت دارند و تصاویر مذکور همواره مبهم هستند (کوپر، ۱۹۹۷). در این دیدگاه، زبان، ادراک ما را درباره جهان اطرافمان نامگذاری کرده و از این طریق ما دیدگاه‌مان را درباره واقعیت‌ها بیان می‌کنیم. کلمات از تجسم هیجانی ما از واقعیت به وجود می‌آیند و تعیین معنا برای آنها توسط ما، باعث استحکام و استواریشان می‌شود (چیسنل^۳، ۱۹۹۳). مردم ادراکشان را درباره واقعیت، از طریق گفتگو با یکدیگر می‌سازند (گاترمن و رادس^۴، ۲۰۰۵). کلماتی که ما در مورد دیدگاه‌مان درباره واقعیت‌ها بیان می‌کنیم، به عنوان

1. negative stigmas
 2. post-modern
 3. Chisnell, S
 4. Guterman, J & Rudes, J

استعاره‌ای برای واقعیت عمل می‌کنند. آنها چندین معنا را با هم و در یک زمان با خود می‌آورند و همچنین برای خودشان، تعبیر و تفاسیر متعددی دارند (چیسنل^۱، ۱۹۹۳). بنابراین ما به زبانی نیاز داریم که بتوانیم از طریق آن، تعریفی درباره خودمان به دیگران ارائه دهیم. همچنین ما هویت خودمان را از طریق گفتگو و ارائه همین تعاریف، به صورت شفاف‌تر درک می‌کنیم. دیدگاه روایی فرآیند مستقیمی از پدیده گفتگو را در مورد ما ارائه می‌کند (بروس، ۲۰۰۰). براساس دیدگاه‌های روایی^۲ و پست مدرن، این استعاره‌ها^۳ هستند که تأثیرات عمیقی بر افکار و اعمال انسانها - خصوصاً اعمال و افکار اجتماعی، سیاسی و اخلاقی - دارند. این مسأله، نشان‌دهنده تأثیرات عمیق استعاره، بر عملکردهای ذهن ماست (کروس، امبروس و کروس، ۲۰۰۷).

زبان همواره از جایگاه شکوهمندی در فلسفه برخوردار بوده است، زیرا درک انسان از خود و دنیای خود همیشه از طریق زبان، ابراز و بیان می‌شود. پست مدرن نیز بر اهمیت و نقش زبان استعاره‌ای در درک و فهم موضوعات و مسائل و تجارب انسانها تأکید دارد و بر خلاف فلسفه مدرن، معتقد است که این تجربه عینی نیست که انسان را لزوماً به درک از موقعیت‌ها می‌رساند، بلکه تجربه انتزاعی و استعاری هر فرد از موقعیت است که او را به درکی فراتراز درک عینی نائل می‌آورد (گوپتا^۴، ۱۹۹۰). نکته اساسی جنبه بسیار قوی زبان، یعنی جنبه عاطفی، هیجانی و انگیزشی آن است. بخش مهمی از ارتباط کلامی ما را، استعاره‌ها تشکیل می‌دهند. استعاره‌ها به قدری طبیعی و خودانگیخته وارد زندگی ما می‌شوند که ممکن است در عمل، توجهی را به خود جلب نکنند و مانند بسیاری از پدیده‌ها و فرآیندهای زیستی - روانی و ارتباطی دیگر، ساده و بی‌نیاز از توصیف و تبیین جلوه کنند. اما کافی است حتی ساده‌ترین استعاره‌ها را اندکی بررسی و مطالعه کنیم تا متوجه پیچیدگی و شاید اهمیت و ضرورت آنها

1. Chisnell, S
 2. narrative approach
 3. metaphors
 4. Gupta, D

شویم. در استعاره، جنبه‌های عاطفی، هیجانی و انگیزشی زبان، با جنبه‌های ساختاری، نشانه شناختی، منطقی و زبان شناختی، درهم می‌آمیزند و الگوی موجز، سیال و انتقال پذیری پدید می‌آورند که به آسانی از زمینه یا خاستگاه خود، جدا شده و به قلمروهای جدیدی دامن می‌گسترند. در واقع به یک اعتبار، می‌توان استعاره‌ها را بسط یافتگی در معنا (یا طیف معانی) دانست که در طی تاریخ بشر به عنوان ابزار پیام رسانی فرا بالیده‌اند و دستخوش تغییر و تحولاتی از لحاظ شکل و محتوا شده‌اند (قاسم زاده، ۱۳۷۹). به نظر می‌رسد این تأثیر در برخی از مفاهیم مثل خود ادراکی^۱، اخلاقیات^۲ و موفقیت^۳ شاخص‌تر است (کروس و دیگران، ۲۰۰۷).

بر اساس پیشینه‌های بدست آمده، تاکنون پژوهشی در مورد استعاره‌های موفقیت انجام نگرفته است و پژوهش حاضر در این زمینه پیشگام می‌باشد. با این وجود پژوهش‌هایی در زمینه استعاره و موفقیت انجام گرفته‌اند که نتایج پژوهش حاضر را می‌توانند مورد تأیید قرار دهند. برای مثال برگلاس^۴ در تحقیق جالبی، متوجه این قضیه شد که رسیدن به موفقیت برای بسیاری از مردم، مثل یک شمشیر دولبه است (روی لبه تیغ راه رفتن است). او به یک مفهوم پارادوکسی و ایهام‌دار در مورد موفقیت اشاره می‌کند. وی موفقیت را با استعاره «خستگی درخشان»^۵ تعریف می‌کند. به این معنی که در این موقعیت (موفقیت)، افراد کارها و فعالیت‌هایی را به خوبی انجام می‌دهند و در یک مدت طولانی، همان روند را دائماً تکرار می‌کنند تا جایی که بعد از مدتی متوجه می‌شوند که این روند، آنها را به لحاظ روان شناختی ارضاء نمی‌کند و بنابراین عزت‌نفس‌شان کاهش می‌یابد. برگلاس، موفقیت را همچنین به چندین استعاره دیگر تشبیه کرده است، مثل «مسأله غامض مو طلایی^۶»، «اضطراب مکرر یا

-
1. self-perception
 2. morals
 3. success
 4. Berglas, G
 5. supernova burnout
 6. goldilocks dilemma

دوباره وارد اضطراب شدن^۱ و «انتقام بدتر از شکست^۲» (رز، ۲۰۰۱). پژوهش‌هایی از این قبیل نیز در حوزه آموزش توسط (مارتینز^۳، ۲۰۰۱؛ نقل از سابان و دیگران، ۲۰۰۷)، انجام گرفته است که استعاره‌های معلمین و دانش‌آموزان را از مفهوم آموزش، آموزگار و یادگیرندگان مورد بررسی و تحلیل قرار داده است. نتایج این پژوهش و پژوهش دیگری که توسط دیسکمپ و سوییتسر در سال ۲۰۰۵ در مورد بررسی استعاره‌های کتاب مقدس و مقایسه آن با استعاره‌های افراد از خداوند و تأثیر آن بر زندگی شخصی و کیفیت عبادت ایشان انجام گرفته است، همگی مبین این مسأله هستند که استعاره‌ها بر شناخت و تجربه افراد در زندگی نقش بسزایی دارند. بنابراین به نظر می‌رسد با تحلیل استعاره‌های افراد به این شکل و بررسی دیدگاه‌های درونی آنها به واقعیت‌های بیرونی، می‌توان به دیدگاه‌های عمیق افراد در مورد برخی مفاهیم پی برد. یکی از این مفاهیم، موفقیت است که در این پژوهش به آن پرداخته شده است. با پیدا کردن استعاره‌های موفقیت افراد طی این پژوهش و با تکیه بر نظر اپستون و وایت (۱۹۹۰)، مبتنی بر اینکه می‌توان با تغییر دادن زبان خود روایتی^۴، مفهوم زندگی، داستان و استعاره‌های فردی را تغییر داده، امکانات جدیدی برای رفتار و ارتباط با دیگران ایجاد کرد (دیسوسیو، ۲۰۰۵). به این منظور، پژوهش حاضر با هدف مقایسه عوامل فردی و محیطی مؤثر در استعاره‌های موفقیت سه گروه رتبه‌های برتر، متوسط و پذیرفته‌نشده‌گان آزمون سراسری انجام شد.

روش

از جامعه داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۳۸۷، یک نمونه ۱۵۰ نفری، در گروه رتبه‌های برتر، متوسط و پذیرفته‌نشده (هر گروه ۵۰ نفر) به صورت تصادفی ساده و به شرح زیر انتخاب شد. برای گروه برتر، ۱۰ نفر از پنج گروه آزمایشی (ریاضی، تجربی، انسانی، زبان و هنر) از رتبه‌های

-
1. encore anxiety
 2. pyrrhic revenge
 3. Martins,M
 4. self- narrative language

۱ تا ۲۰، ۱۰ نفر از بین رتبه‌های متوسط ۱۵۰۰-۱۰۰۰ و ۱۰ نفر نیز از بین پذیرفته‌نشده‌گان آزمون با رتبه‌های بالاتر از ۳۰۰۰۰، انتخاب شدند. ملاک در نظر گرفتن رتبه‌های متوسط (رتبه‌هایی بین ۱۵۰۰-۱۰۰۰)، داوطلبانی بودند که با پایین‌ترین رتبه ممکن، در دانشگاه‌های برتر از جمله دانشگاه تهران، شهیدبهشتی، صنعتی شریف و مانند اینها پذیرفته شده بودند. پس از بررسی‌های به عمل آمده، حداکثر این رتبه‌ها، حدود ۳۰۰۰ بود که در این پژوهش، متوسط و میانگین آن با رتبه‌های بین ۱۵۰۰-۱۰۰۰ در نظر گرفته شد. برای دستیابی به گروه‌های نمونه، از سازمان سنجش آموزش کشور خواسته شد تا اسامی و شماره تماس این افراد را در اختیار پژوهشگران قرار دهد. پس از دریافت اطلاعات فوق، با حدود ۳ برابر حجم گروه نمونه، تماس به عمل آمد و در زمینه اجرای پژوهش حاضر و همچنین محرمانه بودن اطلاعات با آنها صحبت شد. در نهایت پس از اعلام موافقت گروه نمونه جهت همکاری، پرسشنامه مذکور با پست الکترونیکی برای آنها ارسال و از همین طریق نیز پاسخها دریافت گردید. اطلاعات جمعیت شناختی گروه نمونه مورد بررسی در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. توزیع فراوانی اطلاعات جمعیت شناختی در گروه‌های مورد بررسی

متغیر	برتر		متوسط		پذیرفته نشده	
	n	%	n	%	n	%
جنس						
دختر	۳۰	۶۰	۲۶	۵۲	۳۱	۶۲
پسر	۲۰	۴۰	۲۴	۴۸	۱۹	۳۸
سن						
۱۸-۲۰	۴۵	۹۰	۴۳	۸۶	۳۵	۱۰
۲۱-۲۳	۵	۱۰	۴	۸	۹	۱۸
۲۴-۲۶	-	-	۲	۴	۳	۶
۲۷ و بیشتر	-	-	۱	۲	۳	۶
معدل						
کمتر از ۱۵	-	-	۲	۴	۱۵	۳۰
۱۵-۱۶	۱	۲	-	-	۹	۱۸
۱۶-۱۷	۱	۲	۳	۶	۱۱	۲۲
۱۷-۱۸	۶	۱۲	۵	۱۰	۶	۱۲
۱۸-۱۹	۶	۱۲	۲۴	۴۸	۵	۱۰

۸	۴	۳۱	۱۶	۷۲	۲۶	۱۹ و بیشتر
تعداد دفعات شرکت در کنکور						
۵۲	۲۷	۹۰	۴۵	۹۶	۴۸	بار ۱
۳۴	۲۷	۱۰	۵	۴	۲	بار ۲
۱۴	۷	-	-	-	-	بار ۳

همانطور که در جدول ۱ نشان داده شده است، در هر سه گروه نمونه، تعداد دختران بیشتر از پسران است. بیشترین فراوانی دامنه سنی در دو گروه رتبه‌های برتر و متوسط، ۲۰-۱۸ سال و در گروه پذیرفته نشدگان، ۲۳-۲۱ سال است. در گروه رتبه‌های برتر، بیشترین فراوانی متعلق به معدل ۱۹ و بیشتر، در گروه دوم، ۱۹-۱۸ و در گروه پذیرفته شدگان، ۱۷-۱۶ بود. در هر سه گروه، بیشترین فراوانی متعلق به یک بار شرکت در آزمون سراسری است. میانه رتبه‌ها در گروه اول، ۹ و در گروه رتبه‌های متوسط، ۱۱۶۰ است.

ابزار پژوهش

به منظور بررسی استعاره‌های گروه نمونه، سه سؤال یا عبارت زیر تهیه شد:

- موفقیت برای من مثل...

- این تعریف یا استعاره شما از موفقیت چه ویژگی‌هایی را برایتان تداعی می‌کند؟

- با استفاده از این تعریف و ویژگی‌هایی که برای آن در نظر گرفته‌اید، قصه‌ای کوتاه

بسازید.

الگوی طرح این سؤال‌ها براساس پیشینه انجام چنین پژوهش‌هایی در زمینه دستیابی و استفاده از استعاره‌های افراد در زندگی روزمره و تأثیر آن بر عملکرد و فعالیت‌های آنان بود. براین اساس پاسخ‌های بدست آمده از این سؤال‌ها، قابلیت بیان استعاری و فرافکن گروه نمونه را در مورد دیدگاه آنها دارد و جریان حرکت آنان را در مسیر موفقیت یا عدم موفقیت روشن می‌کند. کدگذاری استعاره‌های بدست آمده از این سؤال‌ها براساس پیشینه گردآوری شده در زمینه عوامل فردی و محیطی مؤثر در موفقیت انجام شد. این عوامل براساس مشترکات

یافته‌های مین (۲۰۰۸)، انسالون و مینگ (۲۰۰۶)، گرازیانو و دیگران (۲۰۰۷)، مک‌هاتون و زالاکوت (۲۰۰۶)، ویادرو (۲۰۰۹)، رالی و دیگران (۲۰۰۵)، گریفین (۲۰۰۶)، فیرکوسکامانکیویز (۲۰۰۲)، فابیو و بوسینی (۲۰۰۷)، فارسیدس و وودفیلد (۲۰۰۳)، پارکر و دیگران (۲۰۰۴)، فابیو و پالازسکی (۲۰۰۵)، هسیه و دیگران (۲۰۰۸)، الفارو و دیگران (۲۰۰۹)، هادجس (۲۰۰۶)، برنولد و دیگران (۲۰۰۷) و لاتریدیس و فوسیانی (۲۰۰۹) مدنظر قرار گرفته شدند. این سؤال‌ها پس از اجرای اولیه بر روی ۷۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی (با متوسط سنین بین ۱۹-۲۵ سال و از هر دو جنس دختر و پسر) و همچنین ۲۰ نفر از افراد گروه نمونه پژوهش و تصحیح و ارزیابی سؤال‌ها و پاسخ‌های داده شده این افراد زیر نظر ۵ متخصص (یک نفر با درجه استادیاری رشته مشاوره، یک نفر با درجه استادیاری رشته روان‌شناسی بالینی، ۳ نفر با درجه دکتری رشته روان‌سنجی) تهیه و تدوین شدند. در جدول ۲ تعریف عوامل فردی و محیطی موفقیت و در جدول ۳ نمونه‌ای از استعاره گروه‌های مورد بررسی در مورد موفقیت با ذکر مضامین استخراج شده از ویژگی‌ها و داستان مربوط به آنها، آورده شده است.

جدول ۲. تعریف عوامل فردی و محیطی موفقیت مندرج در استعاره‌های گروه‌های مورد بررسی

تعریف	عوامل موفقیت
عوامل فردی	
به رفتار انطباقی فرد اشاره می‌کند که معمولاً دارای عنصری از حل مسئله است و به وسیله فرآیندها و عملیات شناختی هدایت می‌شود (استیس ^۱ ، ۱۹۸۲ نقل از سیف، ۱۳۷۹).	هوش
شخصیت، سازمان پویایی از نظام‌های جسمی-روانی در درون فرد است که رفتار و افکار ویژه او را تعیین می‌کند. به تبع آن صفات و خصیصه‌های شخصیتی به عنوان پیش‌آمدگی‌هایی برای پاسخ‌دهی به شیوه‌ای مشابه یا یکسان که به انواع مختلفی از محرک‌ها داده می‌شود، تعریف می‌شوند (آلپورت ^۲ ، ۱۹۶۱ نقل از شولتز ^۳ ، ۱۳۸۳).	خصیصه‌های شخصیتی
مجموعه‌ای از دانش‌ها و توانایی‌های هیجانی و اجتماعی که قابلیت کلی ما را در پاسخ به نیازهای	هوش هیجانی

1. Stace,B
2. Allport,G
3. Schultz,D

مقایسه عوامل فردی و محیطی در استعاره‌های موفقیت در ... □ □ □ □ □ ۱۵۷

محیطی به طور مؤثری تحت تأثیر قرار می‌دهند (گلمن، ۱۳۸۳/۱۹۹۵).	
مقدار زمانی که شخصی نیاز دارد تا مطلبی را بیاموزد یا مهارتی را کسب کند (کارول ^۱ ، ۱۹۶۳ نقل از سیف، ۱۳۸۶).	استعداد
تشخیص و کاربرد دانش و مهارت‌هایی که منجر به پاسخ درست یادگیرنده به موقعیت یا رسیدن او به هدف موردنظرش می‌شود (سیف، ۱۳۷۹).	توانایی حل مسأله
تصور و انگیزش یادگیرنده درباره موفقیت یا شکست در یک تکلیف یادگیری، مبتنی بر تجاربی است که وی از آن تکلیف یا تکالیف مشابه با آن بدست آورده است (بلوم ^۲ ، ۱۹۸۲ نقل از سیف، ۱۳۷۹).	انگیزش تحصیلی
عوامل محیطی	
کاربرد نیروی فراوان جسمی یا ذهنی برای رسیدن به هدف (انوری، ۱۳۸۱).	تلاش
شرایط و محیطی که امکانات محدودتری به نسبت سایر محیط‌ها دارد و فرد در آن شرایط و محیط زندگی یا تحصیل می‌کند.	شرایط نامساعد بیرونی
پشتیبانی کردن خانواده یا دوستان از فرد در مورد انجام کاری یا در برابر خطر و آسیبی	حمایت خانواده و دوستان
هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح ریزی شده‌ای که هدف آن آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان است (براون ^۳ و اتکینس ^۴ ، ۱۹۹۱ نقل از سیف، ۱۳۷۹)	آموزش
ترکیبی از عوامل فردی و محیطی	
مجموعه‌ای از عوامل درونی و بیرونی مؤثر در موفقیت که در بالا به آنها اشاره شد، بدون ترجیح قرار دادن یک عامل یا طبقه خاص	

جدول ۳. نمونه‌ای از استعاره‌های بیان شده توسط آزمودنی‌ها به همراه مضمون برگرفته شده از آنها

مضمون	ویژگی‌ها	استعاره
تلاش، شرایط نامساعد بیرونی	رنج و عذاب، نیاز به تلاش و کوشش بسیاری دارد، خطرناک	رد شدن از آتش
استعداد، هوش تلاش، حمایت دیگران توانایی حل مسأله	سخت بودن، لذت خلق کردن و باروری، ایده داشتن، رویابافی طولانی، پرخطر، پر از موانعی که مرا هرلحظه از حرکت بازمی‌دارد	خلق کردن یک موجود جاده‌ای طولانی

1. Carol,G

2 -Blum,B

3 -Brown,P

4 -Atkins,T

انگیزش تحصیلی، حمایت بیرونی، خصیصه‌های شخصیتی	بودن در برزخ خوف و رجا، ادعای به یاد داشتن صفحات پیشین و یا مرور آنها با نگاه به واژه «من» که از همه واژه‌ها پررنگ‌تر است، افتخار به خواندن این همه صفحه و فراموشی استادی که با او این صفحات را خواندی پنهان کردن ورق‌های گاهی کتاب زیرجلدی زرکوب اگرچه گاهی حفظ همین ورق‌های گاهی مدیون پاره شدن و خیس شدن هزاران صفحه‌ای بود که به خاطر من فدا شدند	کتابی که در فهرست آن نشانی از عنوان پایان نیست
شرایط نامساعد بیرونی، شرایط آموزشی	سرعت گیرهای بسیاری دارد که مانع حرکت اند	سربالایی ناهموار
تلاش، شرایط نامساعد بیرونی، توانایی حل مسأله	درسی پر از تکنیک و سخت مثلاً ترکمن استاد علیزاده کاری سخت و نیازمند به وقت و صبر زیاد، زیبا و پر از فراز و نشیب، لذت بخش	در آوردن درس موسیقی با گوش و بدون نت
حمایت دیگران	عشق، لطف، پایداری، وفا، صمیمیت و راستی	هدیه ای از طرف یک دوست صمیمی
خصیصه‌های شخصیتی، شرایط نامساعد بیرونی	گاهی درخشان است و گاهی ابری، هردو حالت می‌تواند زیبا باشد، برای برخی ملال آور و برای برخی دوست داشتنی و سودرسان	آسمان
هوش هیجانی	ساحلی آرام، دریایی بی انتها، تالو آفتاب روی شن‌های ساحل، نرمی شن‌ها زیر قدم‌ها	قدم زدن روی شن‌های نرم ساحل
شرایط نامساعد بیرونی، تلاش	آرامش همراه با طوفان، هیجان انگیز لذت بخش، سختی‌ها، مقاومت	هوای بارانی و طوفانی در جنگل
تلاش، توانایی حل مسأله، شرایط نامساعد بیرونی	درختی محکم و استوار، سیب هدفی است روی این تنه سخت و استوار	درخت سیب

تحلیل استعاره‌ها بر مبنای وجود یا عدم وجود این عوامل در مضمون و محتوای پاسخی که افراد نمونه به سؤال دوم در مورد ویژگی‌های استعاره مورد نظر و همچنین با بررسی و کدگذاری مفاهیم استخراج شده از محتوای داستان‌های این افراد در سؤال سوم، صورت گرفت. استخراج عوامل موفقیت از استعاره‌ها براساس توافق حداقل ۳ روان‌سنج و متخصص این رشته انجام پذیرفت.

یافته‌ها

برای بررسی نتایج حاصل از تحلیل استعاره‌ها و همچنین مقایسه مضامین برگرفته از آنها، براساس دو عامل فردی و محیطی مؤثر در موفقیت، از آزمون خی دو استفاده شد. در جدول ۳ نتایج حاصل از این مقایسه نشان داده شده است.

جدول ۴. توزیع فراوانی عوامل موفقیت مندرج در استعاره‌ها در گروه‌های مورد بررسی

فردی - محیطی		محیطی		فردی		گروه
%	n	%	n	%	n	
۱۴	۷	۱۲	۶	۷۴	۳۷	برتر
۳۲	۱۶	۱۴	۷	۵۴	۲۷	متوسط
۳۶	۱۸	۴۶	۲۳	۱۸	۹	پذیرفته شده

توجه: $\chi^2 = ۳۶/۷$ ، $df = ۴$ ، $p < ۰/۰۰۱$

نتایج منعکس شده در جدول ۴ مبین آن است که در گروه رتبه‌های برتر، بیشترین عامل مؤثر در موفقیت، عوامل فردی گزارش شده بودند. در حالی که در گروه رتبه‌های متوسط، ترکیبی از عوامل فردی و محیطی و در گروه پذیرفته نشده‌گان، عوامل محیطی بیشترین فراوانی را داشتند. بنابراین به نظر می‌رسد بین سه گروه در میزان تأثیر عوامل فردی و محیطی در موفقیت اختلاف وجود دارد. در جدول ۵ توزیع فراوانی این عوامل به صورت مبسوط و جزئی بیان شده است.

جدول ۵. توزیع فراوانی عوامل فردی و محیطی مؤثر در موفقیت مندرج در استعاره‌ها در گروه‌های مورد بررسی

به همراه آزمون خی دو

p	خی دو	پذیرفته نشده		متوسط		برتر		عوامل موفقیت
		%	n	%	n	%	n	
NS	۳/۱۶	۱۲	۶	۲۰	۱۰	۲۶	۱۳	خصوصیات شخصیتی
NS	۱/۱۹	۲	۱	۶	۳	۶	۳	هوش هیجانی
NS	۳/۴۲	۳۶	۱۸	۵۲	۲۶	۵۲	۲۶	تلاش
NS	۲/۶۲	۸	۴	۱۸	۹	۱۰	۵	استعداد
NS	۲/۱۹	۴	۲	۱۲	۶	۱۰	۵	هوش

NS	۰/۲۱	۸	۴	۶	۳	۶	۳	توانایی حل مسئله
NS	۴/۱۶	-	-	۴	۲	۸	۴	انگیزش تحصیلی
۰/۰۰۱	۲۵/۹۸	۵۸	۲۹	۳۲	۱۶	۱۰	۵	شرایط نامساعد بیرونی
NS	۰/۴۸	۱۰	۶	۱۴	۷	۱۴	۷	حمایت خانواده و دوستان
NS	۲/۰۴	۲	۱	-	-	۴	۲	آموزش خوب

چنان‌که در جدول ۵ نشان داده شده است، همه عوامل مؤثر در موفقیت و عدم موفقیت، صرف نظر از فردی و محیطی بودن آنها که در جدول ۳ مورد بررسی قرار گرفت، مگر در یک مورد، در همه گروه‌ها وجود داشت و تفاوت معناداری در فراوانی این مضامین در استعاره‌های سه گروه دیده نشد. تنها عامل تفاوت در بین سه گروه، مضمون شرایط نامساعد بیرونی در محتوای استعاره‌های گروه پذیرفته نشدگان (مثل کشتی به ساحل نرسیده بدلیل طوفان، سربالایی ناهموار، رد شدن از آتش، و مانند آن) با توجه به مقدار خفی دو محاسبه شده، معنا دار است. بدین معنا که از بین مضامین و مؤلفه‌های مؤثر در موفقیت یا عدم موفقیت، این مضمون در استعاره‌های این گروه، مهم‌تر و بیشتر از سایر مضامین بوده است. بنابراین وجه اختلاف سه گروه، تنها در این عامل معنا دار بوده و سایر عوامل به عنوان وجوه اشتراک استعاره‌ها در سه گروه مورد بررسی است.

بحث

یافته‌های پژوهش نشان دادند که ۷۴٪ رتبه‌های برتر به عوامل فردی، ۱۲٪ آنها به عوامل محیطی و ۱۴٪ به مجموعه‌ای از عوامل فردی و محیطی در موفقیت‌شان اشاره کرده‌اند. همچنین در گروه رتبه‌های متوسط ۵۴٪ به عوامل فردی، ۱۴٪ به عوامل محیطی و ۲۳٪ به مجموعه‌ای از عوامل فردی و محیطی توجه کرده بودند. در گروه پذیرفته نشدگان نیز ۱۸٪ به عوامل فردی، ۴۶٪ به عوامل محیطی و ۳۶٪ به مجموعه‌ای از عوامل فردی و محیطی در موفقیت خود اشاره داشته‌اند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت بیشترین عامل مؤثر در موفقیت به ترتیب در گروه رتبه‌های برتر، متوسط و پذیرفته نشدگان، عوامل فردی، ترکیبی از عوامل فردی و محیطی و

عوامل محیطی است. اختلاف بین سه گروه در میزان تأثیر عوامل فردی و محیطی در موفقیت است. برای پی بردن به تفاوت ارجحیت برخی عوامل مؤثر در موفقیت بر دیگری، این عوامل فردی و محیطی را براساس پژوهش‌های پیشین به خرده عامل‌هایی تقسیم کردیم. بر این اساس از میان عوامل مؤثر در موفقیت و شکست، تنها عامل شرایط نامساعد بیرونی (استعاره‌هایی مانند: کشتی که به ساحل نرسیده است، سربالایی ناهموار، رد شدن از آتش و مانند این‌ها) در بین سه گروه معنادار شد. به این معنا که در گروه سوم (پذیرفته نشدگان) این عامل مهم‌تر از دو گروه دیگر بوده است، پس وجه اختلاف سه گروه تنها در این عامل بوده و سایر عوامل یعنی خصوصیات شخصیتی، هوش هیجانی، تلاش، استعداد، هوش، توانایی حل مسئله، انگیزش تحصیلی، حمایت خانواده و آموزش خوب، به عنوان وجوه اشتراک استعاره‌ها در سه گروه مورد بررسی است. به عبارت دیگر از تحلیل استعاره‌های سه گروه رتبه‌های برتر، متوسط و پذیرفته نشدگان برای دستیابی به عوامل مورد اشاره‌شان برای موفقیت، تمام این عوامل به دست آمد و تنها عامل شرایط نامساعد بیرونی بود که در ۲ گروه رتبه‌های برتر و متوسط وجود نداشت. به این معنا که پذیرفته نشدگان، شرایط نامساعد بیرونی را بیش از سایر عوامل، علت عدم دستیابی خود به موفقیت می‌دانند.

این نتیجه را می‌توان با نظریه اسنادها^۱ تبیین کرد؛ به این ترتیب که گروه رتبه‌های برتر در زمینه علل موفقیت، اسناد درونی^۲ و گروه پذیرفته نشدگان، اسناد بیرونی^۳ دارند. بنابراین به نظر می‌رسد رتبه‌های برتر بیشتر به داشتن عوامل فردی و شخصیتی خود برای رسیدن به موفقیت، اسناد و اتکا دارند و حتی اگر در شرایط نامساعد بیرونی قرار گیرند؛ با اتکا به همان ویژگی‌های درونی‌شان در مسیر موفقیت حرکت می‌کنند. اما گروه پذیرفته نشدگان، آماده نبودن شرایط محیطی را علت عدم موفقیت خود می‌دانند و هرگاه کمبودی در این زمینه مثلاً از نظر امکانات رفاهی یا تحصیلی داشته باشند، رسیدن به موفقیت را برای خود ناممکن می‌پندارند. در نهایت

1. attribution theory
2. internal attribution
3. external attribution

باید گفت اگرچه در استعاره‌های رتبه‌های برتر، هم عوامل منفی و هم مثبت وجود دارد، تمرکز آنها بر عوامل مثبت بیشتر بوده و این عوامل در جهت دادن آنها نقش پررنگ تری بر عهده دارند. در مقابل محتوای استعاره‌های گروه پذیرفته نشدگان به طور کل به عوامل منفی اشاره داشته و این از جمله وجوه اختلاف این ۲ گروه به شمار می‌رود. لازم به ذکر است که گاه برخی از استعاره‌ها در بین سه گروه، مشترک بود اما با بررسی ویژگی‌ها و داستان‌هایی که برای آنها مطرح شده بود به تفاوت مضمونی آنها پی برده می‌شود. بنابراین توجه به این داستان‌ها در تحلیل محتوای دقیق‌تر مضامین، کمک شایان توجهی به پژوهشگران کرد.

افزون بر این همانطور که نظریه‌های پست مدرن اعتقاد دارند، نظر افراد نسبت به واقعیت‌ها و نسبت به خودشان همیشه انتخابی است و این توجهات انتخابی به رخداد‌های زندگی براساس باورهای اصلی افراد به خود و آنچه توسط دیگران استنباط می‌شود، شکل می‌گیرد (دیسوسیو، ۲۰۰۵). بر این اساس، استعاره‌های بدست آمده در این پژوهش نیز نشان‌دهنده و منعکس کننده سوگیری‌های افراد نسبت به ماهیت پدیده موفقیت بود. به این معنا که وقتی رتبه‌های برتر-علیرغم مشکلات و مسائل موجود- دیدشان به موفقیت با اسنادهای درونی همراه است، بر تلاش و ویژگی‌های درونی خود تمرکز کرده و به موفقیت می‌رسند. اما دیدگاه گروه پذیرفته نشدگان به واقعیت و مفهوم موفقیت با اسنادهای بیرونی شکل می‌گیرد و آنها حمایت‌های بیرونی را برای رسیدن به موفقیت انتخاب می‌کنند. بنابراین این گروه بیشتر به شرایط نامساعد بیرونی تأکید کرده و این دید آنها باعث عملکرد منفی و عدم موفقیتشان می‌شود.

در تحلیل عواملی که در دستیابی به موفقیت تأثیرگذار هستند- اگر به مضامین موجود در استعاره‌ها توجه شود- مشخص می‌شود که اگرچه استناد به تأثیر هوش، استعداد و تلاش جزء عوامل مشترک در سه گروه بودند، اما درصد توجه هر سه گروه به عامل تلاش بیش از هوش و استعداد بوده است. این نتیجه همسو با پژوهش‌های انجام شده توسط وینرز^۱ (۱۹۸۵) و گاردنر^۲

1. Weiners, M
2. Gardner, H

(۱۹۶۱)، (نقل از لاتریدیس و فوسیانی، ۲۰۰۹) در این زمینه است که معتقدند انتظارات افراد از موفقیت خود، بستگی به تلاش و توانایی آنها دارد. توانایی، ثابت، درونی و غیرقابل کنترل است، در حالی که تلاش، بیرونی، غیر ثابت و قابل کنترل است. بسته به این نظر گاهی تأکید بر تلاش باعث موفقیت بیشتر افراد کم توان می‌شود و گاهی نیز تأکید افراد پر توان بر توانایی که ثابت است، باعث شکست آنها می‌شود. در عین حال نتایج پژوهش‌های متعددی نشان داده‌اند که تلاش بیش از توانایی و استعداد موجب موفقیت می‌گردد (لاتریدیس و فوسیانی، ۲۰۰۹).

در بررسی‌های به عمل آمده توسط پژوهشگران، مطالعه‌ای که به بررسی استعاره‌های موفقیت پرداخته باشد، بدست نیامد. اکثر پژوهش‌های داخلی در مورد استعاره‌ها با رویکردهای درمانی و روان درمانی صورت گرفته‌اند در حالی که پژوهش حاضر بیشتر با رویکرد روان‌شناسی مثبت و ارتقای سلامت در ارتباط است. در پژوهش‌های خارجی در مورد نقش مؤثر استعاره، آنچه بتوان آنرا در تبیین نتایج پژوهش حاضر مورد استفاده قرار داد، یافت نشد اما پژوهش‌های زیادی در تبیین ارزش و اهمیت بکارگیری استعاره‌ها و تأثیر گذاری آنها بر شناخت انجام شده است. به عنوان مثال، در پژوهش یازگیان و دیگران در سال ۲۰۰۸ که به بررسی تعاریف و روایات دانشجویان دانشگاه تگزاس انجام شده بود، مطابق با نتایج این پژوهش، مشخص شد که هر یک از ایشان بر اساس تجربه‌ای که از موفقیت در زندگی داشته است، روایت و تعریفی بخصوص از موفقیت دارد که با فرایند عملکرد او در تحصیل مطابقت دارد.

افزون بر این پژوهش‌هایی توسط سابان و دیگران در سال ۲۰۰۷ و مطالعات دیسکمپ و سوییتسر در سال ۲۰۰۵، در تایید یافته‌های پژوهش حاضر، نقش و اهمیت شناختی استعاره‌ها و تأثیر آنها را بر عملکرد افراد نشان داده‌اند. بنابراین در جمع بندی مطالب بالا و با توجه به اهمیت و نقش تأثیرگذار استعاره‌ها بر شناخت افراد و تجربه آنها در زندگی، به نظر می‌رسد با تحلیل استعاره‌های افراد به این شکل و بررسی دیدگاه‌های درونی آنها به واقعیت‌های بیرونی، موفقیت یا عدم موفقیت افراد قابل پیش بینی بوده و با این پیش بینی، می‌توان با طرح برنامه‌ریزی‌های

مطلوب از طریق این استعاره‌ها، ویژگی‌های لازم برای رسیدن به موفقیت را در افراد، آموزش داده و یا آنها را تقویت کرد. مطابق با آنچه در پژوهش حاضر مشخص شده است، استعاره‌های افراد، در ایجاد موفقیت ایشان مؤثر است، بنابراین شاید بتوان از طریق تغییر استعاره‌ها، موفقیت آنها را افزایش داده و راه را برای ادامه‌ای بهتر در زندگی هموار نمود.

در این پژوهش تعریف افراد موفق و ناموفق بر اساس رتبه‌های کنکور در نظر گرفته شده بود، بنابراین نتایج پژوهش حاضر، مختص این گروه است و تعمیم آنها به سایر گروه‌ها - که تعریف موفقیت در آنها ممکن است متفاوت از این گروه خاص باشد - باید با احتیاط صورت پذیرد.

پیشنهاد‌های زیر می‌توانند در پژوهش‌های آتی در زمینه استعاره‌ها مورد توجه قرار گیرند: می‌توان از طریق تحلیل استعاره‌ها در زمینه‌های گوناگون، خصوصاً در زمینه‌های مفاهیمی چون خوددراکی، اخلاقیات و موفقیت به نتایج جالب توجه‌ای دست یافت. چرا که استعاره‌ها تقریباً شبیه آزمون‌های فرافکن عمل می‌کنند و اعتقادات و دیدگاه‌های پنهان افراد را منعکس می‌کنند، بنابراین امکان استناد ما به آنها بیشتر است. همچنین می‌توان در ادامه کار پژوهشی حاضر، سؤال‌های استعاره‌ها را به صورت بسته یا نیمه باز مطرح کرد تا بتوان با سهولت بیشتر و در جامعه بزرگتری آنها را اجرا کرد. و در نهایت از طریق بررسی استعاره‌های افراد در یک مقطع زمانی خاص، مثلاً دوره دبیرستان، می‌توان موفقیت‌های آینده آنها را در مقاطع بعدی پیش بینی کرده و بعد از رسیدن آنها به آن مقطع، قدرت این پیش‌بینی‌ها را ارزیابی کرد.

منابع فارسی

- انوری، ح. (۱۳۸۱). فرهنگ بزرگ سخن. تهران: انتشارات سخن.
- پورافکاری، ن. (۱۳۸۵). فرهنگ جامع روان‌شناسی و روان‌پزشکی. تهران: انتشارات فرهنگ معاصر.

- حایری، یسرا. (۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر در موفقیت دانش‌آموزان در ورود به دانشگاه در رشته‌های روان‌شناسی و علوم تربیتی در سال ۱۳۸۵-۸۶. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی.
- سیف، ع. (۱۳۸۶). روان‌شناسی پرورشی نوین. تهران: نشر دوران.
- سیف، ع. (۱۳۷۹). روان‌شناسی پرورشی. تهران: انتشارات آگاه.
- شولتز، د. (۱۳۸۳). نظریه‌های شخصیت. ترجمه ی. کریمی و همکاران. تهران: نشر ارسباران (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۱۹۹۰).
- قاسم زاده، حبیب‌الله. (۱۳۷۹). استعاره و شناخت. تهران: انتشارات فرهنگان.
- گلدنبرگ، ا. و گلدنبرگ، ه. (۱۳۸۲). خانواده درمانی. ترجمه: ح. حسین‌شاهی بروتانی و س. نقشبندی. تهران: نشر روان (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۰۰).
- گلمن، د. (۱۳۸۳). هوش هیجانی. ترجمه نسرين پارسا. تهران: انتشارات رشد (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی، ۱۹۹۵).
- لیندگرن، ه. (۱۳۷۲). روان‌شناسی موفقیت در تحصیلات دانشگاهی. ترجمه: ی. اردبیلی. تهران: انتشارات روزبه.
- مرادی، م. (۱۳۸۷). بررسی اثر بخشی فن استعاره فاصله‌ها به شیوه گروهی بر کاهش تعارضات پدر- دختر و نوجوانان مقطع متوسطه شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی.

منابع انگلیسی

- Ansalone, G., Ming, C. (2006). Programming students for academic success: the PLS an alternative to traditional tracking. *Educational research quarterly*, 29, (3), 3.
- Alfaro, E., Umana-Taylor, A., Gorzales, M., Mayra, B., Katharin, B. (2009). Latino adolescents academic motivation and gender. *Journal of academic adolescenc*, 32, 941- 962.
- Bernold, L., Spurlin, J., Anson, C. (2007). Understanding our students: a longitudinal study of success and failure in engineering with implications for increased retention. *Journal of engineering education*, 96, (3), 263.
- Brott, P. (2001). The storied approach: A postmodern perspective for career counseling. *The career development quarterly*, 49, (4), 304.

- Bruce, David. (2000). Towards a social architecture of school success: academic microcultures, identity scaffolding and student self-narratives. *Requirements for the degree of Doctor of philosophy. University of California at Berkeley*
- Chisnell, Steven. (1993). Language and meaning in the postmodern classroom. *English journal*. vol. 82, lss. 8, pg. 53
- Cooper, D. (1997). Post modernism & contemporary philosophical challenges in world (pp. 460-486). *Oxford & combridge. USA: Blackwell.*
- Cross, J., Ambrose, D., Cross, T. (2007). Metaphorical influences on thought and action: helping the gifted escape metaphorical entrapment. *Roeper Review*, 29, (5), 37.
- Descamp, M., Sweetser, E. (2005). Metaphors for God: what and How Do our Choices Matter for Human? The Application of Contemporary cognitive Linguistics, Research to the Debate on God and Metaphor. *Journal of pastoral Psychology*, 53, (3), 45.
- Desocio, J. (2005). Accessing self – development through narrative approaches in child and adolescent psychotherapy. *Journal of child and adolescent psychiatric nursing*, 18, (2), 53-61.
- Epston, D., White, M. (1990). Narrative means to therapeutic ends. *New York: Norton. Yalom, I. (1989). Existential psychotherapy. New York: Basic Books*
- Fabio, A., Busoni, L. (2007). Fluid intelligence, personality traits and scholastic success: Empirical evidence in a sample of Italian high school students. *Journal of personality and individual differences*, 43, 68-79.
- Fabio, A., Palazzeschi, L. (2009). An in-depth look at scholastic success: Fluid intelligence, personality traits or emotional intelligence? *Journal of personality and individual differences*, 49, 581-585.
- Farsides, T., Woodfield, R. (2003). Individual differences and undergraduate academic success: The roles of personality, intelligence and application. *Journal of personality and individual differences*, 34, 1225-1243.
- Firkowska- Mankiewicz, A. (2002). *Intelligence and success in life (pp. 232)*, Poland: IFis publishers
- Graziano, P., Reavis, R., Keane, S., Calkins, S. (2007). The role of emotion regulation in children's early academic success. *Journal of school psychology*, 45, 3 -19.
- Griffin, K. (2006). Striving for success: A qualitative exploration of competing theories of high – achieving black college students academic motivation. *Journal of college student development*, 47, (4), 384.
- Gupta, Damyanti. (1990). *The linguistic approach: ideas & issues*. Jaipur/India: painter publishers, ch. 2, pp. 29-63
- Hodges, J. (2006). College rules: How to study, survive and success in college. *Journal of college student development*, 47, (4), 490.
- Hsieh, P., Cho, Y., Liu, M., Schallert, D. (2008). Examining the interplay between middle school students achievement goals and self-efficacy in a technology-enhanced learning environment. *American secondary education*, 36, (3), 33.
- Lakoff, G. Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: The university of Chicago press.

- Latridis, T. Fousiani, K. (2009). Effects of status and outcome on attributions and just-world beliefs: how the social distribution of success and failure may be rationalized. *Journal of experimental social psychology*, 45, (415- 420).
- Main, K. (2008). Teaching beyond the test: the possibility of success. *English journal (high school edition)*, 97, (5), 46.
- MCHatton, P., Zalaquett, C. (2006). Achieving success: perceptions of students from migrant farmwork families. *American secondary education*, 34, (2), 25.
- Parker, J., Summerfeldt, L., Hogan, M., Majeski, S. (2004). Emotional intelligence and academic success: examining the transition from high school to university. *Journal of personality and individual differences*, 23, 124-136.
- Raley, K., Frisco, M., Wildsmith, E. (2005). Maternal cohabitation and educational success. *Sociology of education*, 78, (2), 144.
- Rouse, D. (2001). Reclaiming the fire: how Successful people overcome Burnout. *Education Periodical*, 97, (19), 1209.
- Saban, A., Kocbeker, B., Saban, A. (2007). Prospective teacher's conceptions of teaching and learning revealed through metaphor analysis. *Journal of learning and instruction*, 17, 123-139.
- Sanders, A. (2008). Rekindling success. *Education periodical*, 83, (7), 47.
- Viadero, D. (2009). Out-of-school factors seen as key, poverty and potential: out-of-school factors and school success. *Education week*, 28, (24), 5.
- Xu, S., Stevens, D. (2005). Living in stories through images and metaphors: recognizing unity in diversity. *McGill journal of education*, 40, (2), 303.
- yazejian, A., Toews, M., Sevin, T., Purswell, K. (2008). "it's a whole new word" : A qualitative Exploration of college student's Definitions of and strategies for college success. *Journal of college student Development*, 49, (2), 141.